

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/1056/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214202116
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4214202116.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľky: P. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., E. XXX/X, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Elenou Vavříkovou, so sídlom Komárno, Záhradnícka 16/2, IČO: 14 142 287 proti odporcovi: A. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., G. XX, zast. JUDr. Vladimírou Mituchovičovou, advokátkou, so sídlom Nové Zámky, SNP 36, o zaplatenie 832,51 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 7. septembra 2015 č. k. 8C/82/2014-77 v jeho zamietajúcej časti takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 05. 02. 2014 domáhala, aby súd zaviazal zaplatiť odporcu sumu 832,51 eura istiny s 5,25% ročným úrokom z omeškania od 01. 02. 2014 do zaplatenia. Návrh odôvodňovala tým, že odporca si od jarných mesiacov 2012 až do doby, pokiaľ nemusela opustiť dom, ktorý má s odporcom v podielovom spoluvlastníctve, požičiaval od nej rôzne finančné čiastky, dal si preplácať nákupy, a takisto zaplatila za neho sumu 311,51 eura ako nedoplatok za plyn. Odporca sa na jej úkor neoprávnene obohatil a ani na jej výzvu jej žalovanú sumu nevrátil.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie 12,10 eura s príslušenstvom zastavil a v ostatnej časti návrh zamietol. O trovách konania si vymienil rozhodnúť do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 657, § 451 ods. 1, 2 a § 454 OZ, ako aj vykonaným dokazovaním. Poukázal ďalej na ust. § 79 ods. 1, 2, ako aj na § 120 ods. 1 OSP a uviedol, že cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu vykonaných dôkazov. Dôkazným bremenom sa pritom rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktoré závisí od zistení z vykonaného dokazovania. Z vykonaného dokazovania mal súd za to, že navrhovateľka svoje tvrdenia nepreukázala, predložila fotokópiu nejakého zošita so svojimi záznamami, z ktorých nevyplýva, že by malo ísť o pôžičky odporcovi. Jej tvrdenia o pôžičkách nepreukázali ani svedkovia, a to svedok B., T.. Len svedkyňa E. uviedla, že jej navrhovateľka spomínala nejaké pôžičky, ale nič konkrétne. Čo sa týka nákupu potravín pre psov, tu svedok B. hovoril o jednom nákupe, ktorý hradila navrhovateľka, avšak z toho ešte nevyplýva, že išlo o jej finančné prostriedky. Odporca však uviedol, že nikto ju o tento nákup nepožiadala, preto súd mal za to, že to bola dobrá vôľa navrhovateľky. Nepreukázala ani to, že nedoplatok za plyn hradila za odporcu, pretože svedkyňa Z. M. uviedla, že boli obaja doma a skladali sa na nedoplatok a listinu „Zaplatenie nedoplatku za plyn“, túto si asi dobre neprečítala. Navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že by prispievala na úhradu plynu a elektriky 86 eur. Z vyššie uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľky zamietol,

pretože neunesla dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach. Svoje tvrdenia dôveryhodne a presvedčivo nepreukázala. O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 OSP.

Rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti napadla v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľka, ktorá sa v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. a) OSP domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nesúhlasila so záverom súdu prvého stupňa, že svoje tvrdenia nepreukázala a predložila súdu len nejaký zošit s poznámkami, z ktorých však nevyplýva, že by išlo o ňou poskytnuté pôžičky odporcovi. Poukázala na ust. § 125 OSP, z ktorého vyplýva, že ako dôkaz slúžili všetky prostriedky, ktorými možno zistiť skutkový stav. Predložený zošit treba považovať za listinný dôkaz, pretože z neho vyplýva, že pôžičky boli odporcovi poskytované, na aký účel a v akej výške. Odporca, keď zistil, že poskytnuté peniaze si zapisuje do zošita, vytrhol celú prvú stranu a spodnú časť druhej a tretej strany zápisov v zošite. Keďže odporca jej pôžičky nevracal, začala si do zošita zaznamenávať výšku pôžičiek a odmietla mu dať peniaze. Vtedy sa medzi nimi vzťahy vyostřili, začal sa k nej správať surovo, a keďže sa cítila ohrozená, bola nútená odísť z domu, v ktorom vlastní spoluvlastnícky podiel. Svedkyňa T. videla zošit o zápisoch o poskytnutých pôžičkách odporcovi, ona spočítavala konečnú sumu nevrátených peňazí, čo ku dňu 06. 08. 2012 aj zapísala. Svedkyňa E. vypovedala, že nevie, či odporcovi peniaze požičiavala, ale uviedla, že niečo v spomínanom zošite mala zapísané ako pôžička. Je hlboko veriaci a nechce nič, čo by jej nepatrilo. Odporca si od nej peniaze pýtal ako pôžičku, síce menšie čiastky, ktoré však narástli do uplatnenej výšky. Súdu predložila aj písomné vyjadrenie svedka B. zo dňa 05. 04. 2014, pričom výpoveď tohto svedka na pojednávaní je v rozpore s obsahom jeho uvedeného potvrdenia. Svedok na pojednávaní vypovedal, že len raz zaplatila za nákup potravy pre psov a kosák do ryžoviska. Z písomného potvrdenia vyplynulo, že 2x jej pomohol doniesť krmivo pre psov, vždy po 10 kg, ďalej vrece zmesky a tieto nákupy hradila ona. Je zdravotne ťažko postihnutá a jej dôchodok predstavuje 381,74 eura. Z tohto dôchodku si hradí lieky, ako aj platí za pomoc pri doprovoze na nákupy a lekárovi. Nevlastní psy, preto je nelogické, aby zo svojho malého dôchodku dobrovoľne uhrádzala nákup potravy pre psov. Pokiaľ ide o úhradu nedoplatku za plyn za odporcu ako odberateľa, tento mal nedoplatok za odberné obdobie od 05. 01. 2012 do 16. 08. 2012 a na jeho naliehanie, tvrdiac, že nemá peniaze a hrozí odpojenie dodávky plynu, tento nedoplatok vyplatila s tým, že jej sľúbil, že jej peniaze vráti. Peniaze od nej prevzala poštová doručovateľka, svedkyňa Z. M.. Táto však na pojednávaní vypovedala, že skutočne inkasovala nedoplatky, ale vraj nevie, kto jej peniaze dal a vraj to bolo okolo 800 eur. Z predloženého dokladu SIPO odporcom však nevyplýva, kto úhradu prakticky realizoval, pretože finančné prostriedky plynárňam sa doručujú poštou a doklad, že úhrady boli realizované sa zasielajú na adresu toho, kto je v plynárňach evidovaný ako odberateľ. Nedoplatok za odporcu svedkyňa M. od nej prevzala dňa 23. 07. 2012 a to v sume, ktorá je uvedená v jej potvrdení. Je neprijateľné tvrdenie svedkyne, že si neprečítala, čo podpisuje, keď nedoplatok za plyn svedkyňi M. vyplatila, čiže peniaze odovzdala. Odporca, ani jeho manželka neboli v K., pracovali pri zbere úrody u súkromníka v inej obci. Je presvedčená, že keby bola prítomná na pojednávaní, by svedecké výpovede neboli také vágne a svedkovia by za jej prítomnosti vypovedali skutočnú pravdu.

Odporca sa k podanému odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto je potrebné jeho rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Navrhovateľka sa návrhom podanom na súde prvého stupňa dňa 05. 02. 2014 domáhala pôvodne od odporcu zaplata sumy 832,51 eura s príslušenstvom, pričom v konaní v časti o zaplataenie 12,10 eura zobrala svoj návrh späť. Navrhovateľka svoj návrh odôvodňovala tým, že spolu s odporcom, ktorý je jej bratom, sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti - rodinného domu č. XX v kat. úz. K., vedenej na LV č. XX, v ktorej nehnuteľnosti spolu bývali do augusta 2012, kedy bola nútená opustiť spoločnú nehnuteľnosť. Počas obdobia, keď bývali v spoločnom dome, prispievala na úhradu plynu a električky 86 eur, pričom ostatné náklady si hradila sama. Odporcovi od jarných mesiacov 2012 až do doby, pokým neopustila spoločnú domácnosť, požičiavala rôzne finančné čiastky, pričom sumu 311,51 eura zaplatila za odporcu ako nedoplatok za plyn a ďalšie pôžičky mala zapísané vo svojom zošite, pričom z predmetného zošita vyplýva, že 3x za odporcu zaplatila krmivo pre psov po 6,70 eura, raz 5,55 eura a raz 6,50 eura a raz 2,85 eura, za nákup mlieka mu požičala 2x 2 eurá, 2x na chlieb po 2 eurá, 27x na nákup cigariet v sume 55,01 eura, na nákup vína 2 eurá a piva 3 eurá. Ďalej si raz požičal 10 eur a

raz 3 eur na nákup potravín. Na opravu elektrieky si odporca požičal od nej 5 eur a za opravu ohrady 10 eur. Odporcu aj písomne vyzvala listom zo dňa 15. 01. 2014, aby jej požičané peniaze vrátil, avšak jeho odpoveď bola negatívna. Odporca s návrhom navrhovateľky nesúhlasil, poprel, že by navrhovateľka niekedy prispievala na elektrieku alebo na plyn, myslí si, že navrhovateľka podala žalobu preto, že musela nehnuteľnosť opustiť, pretože mala nezhody s jeho manželkou. Pokiaľ aj navrhovateľka kúpila granule pre psov, bola to jej dobrá vôľa, nikto ju o to neprosil. Súd v konaní vykonal dokazovanie výsluchom svedkov O. B., K. E., A. T. a Z. M.. Ďalej z potvrdenia SPP, a. s. zo dňa 24. 03. 2015 zistil, že na odbernom mieste odporcu bol nedoplatok a to za obdobie od 19. 06. 2007 do 18. 06. 2008 3.166 Sk, od 19. 06. 2008 do 18. 06. 2009 preplatok 0,34 eura, od 19. 06. 2009 do 24. 02. 2010 nedoplatok 340 eur, od 05. 01. 2012 do 18. 06. 2012 nedoplatok 298,57 eura a od 19. 06. 2012 do 18. 06. 2013 nedoplatok 28,98 eura. Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom, vychádzajúc z vykonaného dokazovania, dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný, a preto konanie v časti o 12,10 eura s príslušenstvom zastavil pre späťvzatie návrhu navrhovateľkou a v ostatnej časti návrh navrhovateľky zamietol.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) pri splnení si povinnosti uloženej mu v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a vec správne posúdil po právnej stránke, jeho rozhodnutie je náležite odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP, a preto odvolací súd s poukazom na ust. § 219 ods. 1, 2 OSP rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutých častiach ako vecne správny potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na dôvody uvedené súdom prvého stupňa, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje a na tieto poukazuje ako na svoje vlastné.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa uvádza nasledovné: Cieľom dôkaznej povinnosti podľa § 120 ods. 1 OSP bolo unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom toto bremeno spočíva na navrhovateľovi. Splnenie dôkaznej povinnosti (povinnosť označiť dôkazy) podľa citovaného ustanovenia nemusí ešte znamenať unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení navrhnutých a vykonaných dôkazov. Ak v konaní zistený skutkový základ neumožňuje ustáliť vznik konkrétnej ujmy navrhovateľa, v takom prípade súd rozhoduje v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) sa pričíta tomu účastníkovi, na ktorom leží podľa predpisov hmotného práva dôkazné bremeno (zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva), t. j. navrhovateľovi.

Procesno-právnym následkom neunesenia dôkazného bremena účastníkom konania je teda jeho neúspech v spore pri vyhodnotení dôkazov, čím treba pravdaže rozumieť aj zhodnotenie absencie dôkazov vedúce k neuneseniu dôkazného bremena navrhovateľom.

Predpokladom dôkaznej povinnosti je tvrdenie skutočnosti účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Účastník, ktorý nesplní svoju povinnosť, tvrdí skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, spravidla nemôže plniť dôkaznú povinnosť. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností je určovaný hypotézou hmotnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, a jednak nositeľa dôkazného bremena. Spravidla je bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno rozdelené medzi účastníkmi v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov právneho vzťahu. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce, sú záležitosťou žalovaného.

Navrhovateľka v podanom návrhu tvrdila, že medzi ňou a odporcom vznikol záväzkovo-právny vzťah z titulu zmluvy o pôžičke. Zmluva o pôžičke je zmluva, ktorou veriteľ prenecháva určité množstvo druhovo určených vecí na voľné nakladanie, príp. spotrebovanie a dlžník sa zaväzuje vrátiť vec rovnakého druhu. Zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, pretože na vznik záväzkového vzťahu sa vyžaduje aj reálne odovzdanie vecí dlžníkovi a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka (pri peňažnej pôžičke) alebo odovzdaním z ruky do ruky. Zmluva o pôžičke je zmluva, ktorou jedna strana (veriteľ) prenecháva

druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Častejším predmetom zmluvy o pôžičke sú peniaze. Úhrn požičaných vecí, najmä suma požičaných vecí sa nazýva istinou.

Vznik pôžičky predpokladá dohodu strán a skutočné odovzdanie predmetu pôžičky. Dohoda strán vyjadruje ich vôľu, aby jedna strana prenechala druhej strane veci určené podľa druhu s tým, že druhá strana vráti po čase veci toho istého druhu. Táto dohoda nemusí nevyhnutne riešiť splatnosť pôžičky, ani to, či ide o odplattnú alebo bezodplattnú zmluvu. Inak táto dohoda musí vyhovovať náležitostiam pre zmluvy vôbec. Samotná pôžička vzniká odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi. Odovzdanie má za následok zánik tejto povinnosti, resp. oprávnenie a vznik dlžníka vrátiť prijaté a požičané veci.

V preskúmanej veci navrhovateľka tvrdila, že s odporcom uzatvorila zmluvu o pôžičke, resp. požičala mu finančné prostriedky uvedené v návrhu, pričom tvrdila, že sumu 311,51 eura mala za odporcu zaplatiť ako nedoplatok za plyn a ďalšie finančné čiastky v celkovej sume 508,90 eura mala odporcovi požičiavať postupne, ktoré sumy si zachytila v zošite, ktorý v konaní predložila (č. l. 19 - 23). Uvedené zápisky predložené navrhovateľkou však nepreukazujú, že došlo medzi ňou a odporcom k uzatvoreniu, keď aj len konkludentnej zmluvy o pôžičke. Z týchto zápiskov nevyplýva, že by navrhovateľka finančnú čiastku poskytla z titulu pôžičky a odporca sa zaviazal jej túto finančnú čiastku vrátiť. Odporca poprel, že by medzi ním a navrhovateľkou došlo k pôžičke, tvrdil v rozpore s tvrdeniami navrhovateľky, že na domácnosť neprispievala, rovnako poprel, že by navrhovateľka za neho zaplatila sumu 311,51 eura z titulu nedoplatku za plyn. Pokiaľ aj kupovala nejaké granule pre psov, bolo to z jej dobrej vôle. V konaní vypočutá svedkyňa T. síce potvrdila, že spočítala sumy uvedené v zápiskoch navrhovateľky, avšak nebola pritom, že by navrhovateľka odporcovi alebo jeho manželke požičiavala peniaze. Rovnako svedok O. B. nevedel potvrdiť pôžičku medzi účastníkmi konania, potvrdil iba skutočnosť, že navrhovateľka kupovala pre psov odporcov granule a kosák. Ani vypočutá svedkyňa E. nevedela potvrdiť tvrdenia navrhovateľky, že požičiavala odporcovi peniaze. Svedkyňa M. potvrdila, že vybrala doplatok za plyn, avšak uviedla, že na tento nedoplatok sa zozbierali tak navrhovateľka, ako aj odporca, pretože to bolo veľa peňazí - okolo 800 eur. Pokiaľ sa vyjadrovala k písomnému prehláseniu na č. l. 4, potvrdila, že podpis je jej, dala jej list podpísať navrhovateľka, avšak neprečítala si dobre, čo podpisuje. Pamätá si však, že obaja účastníci boli prítomní, keď sa platil nedoplatok za plyn. Pokiaľ navrhovateľka aj v podanom odvolaní tvrdí, že nedoplatok za odberné miesto na mene odporcu za obdobie od 05. 01. 2012 do 16. 08. 2012 zaplatila vo výške 311,51 eura, táto suma nekorešponduje so správou SPP, a. s. (č. l. 63), keď nedoplatok za obdobie od 05. 01. 2012 do 18. 06. 2012 vyčísli dodávateľ na sumu 298,57 eura. Nie je preto zrejmé, akú sumu navrhovateľka vo výške 311,51 eura a za čo platila, a napokon, že takúto sumu zaplatila, v konaní ani nepreukázala.

Z vyššie uvedených dôvodov súd prvého stupňa správne vo veci rozhodol, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno a svojimi tvrdeniami, ale ani ponúknutými dôkazmi nepreukázala, že medzi účastníkmi konania vznikol záväzkovo-právny vzťah z titulu zmluvy o pôžičke, resp. že jej vznikol nárok voči odporcovi z iného právneho vzťahu. Navrhovateľka bola riadne poučená podľa § 120 ods. 1 OSP, pričom ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemala. Za takej dôkaznej situácie, ktorá vyvstala v danej veci, sa navrhovateľka ocitla v dôkaznej núdzi, a preto následkom bolo neunesenie dôkazného bremena, čo je dôvod pre zamietnutie návrhu. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvého stupňa, na ktoré odvolací súd v celom rozsahu poukazuje, rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval v zmysle § 224 OSP z dôvodu, že súd prvého stupňa nerozhodol o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 OSP, preto o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.